

## **1<sup>e</sup> Pinksterdag 12 juni 2011 – belijdenisdienst 'Het Anker' Baflo**

### **Preek over 2 Timoteüs 2:11-13**

#### Liturgie:

- Welkom
- Votum en zegengroet
- Zingen: Gez. 103:1-5
- De Tien Woorden
- Zingen: Ps. 147:1,7
- Gebed
- Schriftlezing: 2 Timoteüs 2:1-13
- Zingen: Ps. 89:1,6,7
- Tekst: 2 Timoteüs 2:11-13
- Preek
- Zingen: Gez. 160
  - Openbare geloofsbelijdenis
  - Formulier
  - Vragen, jawoord en zegen
- Zingen: Lb. 477:1,2
- Gebed
- Collecte
- Zingen: Gez. 167:1,2,3
- Zegen
- Gezongen Amen: Lb. 456:3
  
- Overhandiging belijdenisgeschenken
- Zingen: Gez. 165
- Gelegenheid om te feliciteren

#### Thema van de preek:

**Betrouwbaar is het Woord, want de Heer is loyaal als geen ander.**

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, jonge broeders hier voor in de kerk,

### 1. Bemoediging gewenst

Ons bijbelgedeelte van vanmorgen zou ook kunnen dienen bij de bevestiging van een dominee, ergens in een gemeente. Het gaat immers heel nadrukkelijk over de betrouwbaarheid van het Woord van God en over die dienst aan de Heer van het Woord, Jezus Christus.

En Timoteüs is een jonge evangeliëdienaar in de gemeente van Efeze. Hij heeft het daar niet zo gemakkelijk en kan een stevige bemoediging goed gebruiken.

Nu hebben we vanmorgen geen bevestigingsdienst, maar een belijdenisdienst. [Wie weet komt een bevestigingsdienst voor jullie later nog wel eens, over een jaar of vijftien... Ouderling of diaken, wie zal het zeggen...]

Waarom dan toch deze tekst en dit bijbelgedeelte?

Uit het gesprek, dat we hadden ter voorbereiding op deze dienst, kwamen twee begrippen naar voren: bemoedigen en volhouden. Die dingen moesten in de preek aan de orde komen, zeiden jullie. Bemoediging en volharding verbonden met de kracht van Christus en de kracht van de Heilige Geest.

Er kwamen nog wel meer dingen naar voren, maar dit sprong er uit naar mijn idee.

Maar moet je het daar wel over hebben op een feestelijke dag als vandaag, in een belijdenisdienst op Pinksteren? Je mag vandaag toch een enthousiaste start maken?! 'Tsjakka, we gaan ervoor! We gaan voor het geloof en voor de Heer! Halleluja!' Of is dat een beetje te overmoedig? Is *'Struikelend achter Jezus aan'* niet veel reëler dan: 'Als een speer achter Jezus aan'?

Dit soort vragen en overwegingen komen ook op bij een vraag uit het Formulier voor de openbare belijdenis van het geloof. Deze vraag, die je eerlijk moet beantwoorden: *"Zult u, zolang u leeft, bij deze belijdenis blijven en alles verwerpen wat tegen Gods woord ingaat?"*

Kun je dat wel vragen van jonge mensen, die belijdenis willen doen? Vraag je dan niet een onmogelijke belofte van hen, menselijk gezien? Dat kun je toch niet overzien, als je negentien of twintig bent.

Volgens mij maakt een dergelijke vraag vanaf het begin bemoediging gewenst, ja noodzakelijk. De aansporing om het vol te houden gaat direct mee en is dadelijk actueel. Juist voor jonge mensen.

Paulus heeft daar absoluut oog voor. Zeker in zijn relatie met Timoteüs, zijn geliefd kind. Hij schrijft:

*"Mijn kind, wees sterk door de genade van Christus Jezus."* (2 Tim. 2:1)

### 2. Ingedikte woordverkondiging

Paulus schrijft deze beide brieven niet aan een jonge broeder die nog belijdenis gaat doen, zoals jullie. Timoteüs heeft een overtuigd en oprecht geloof. Hij heeft daarvan op enig moment een krachtig getuigenis gegeven.

In het laatste hoofdstuk van zijn eerste brief herinnert Paulus Timoteüs daar aan. Hij schreef daar:

*"Streef naar rechtvaardigheid, vroomheid, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid. Strijd de goede strijd van het geloof, win het eeuwige leven waartoe je geroepen bent en waarvan je in aanwezigheid van velen zo'n krachtig getuigenis hebt afgelegd."* (1 Tim. 6:11,12)

Timoteüs deelt zijn oprecht geloof met zijn grootmoeder en moeder, Loïs en Eunike. Paulus noemt hun namen met ere. Zij zijn kennelijk van grote betekenis geweest voor de geloofsoverdracht. Hoe waardevol zijn gelovige ouders.

Wat een vreugde voor moeders en vaders en voor grootouders, wanneer kinderen en kleinkinderen hetzelfde oprechte geloof krijgen als zij. Goed om dat te zeggen op een belijdeniszondag. Al zullen alle gelovige ouders ervan overtuigd zijn dat zij hun kinderen het geloof uiteindelijk niet kunnen geven. En dat dat een zaak van Gods genade is.

Dat geldt ook voor Paulus ten opzichte van zijn geestelijk kind Timoteüs.

Ik vond het mooi dat jullie in ons voorbereidende gesprek dit punt ook noemden. 'Onze ouders waren verantwoordelijk voor ons; ze gingen ons voor. Nu lopen ze naast ons. En wij zijn nu, nu we belijdenis doen, zelfstandiger.'

Jullie ouders lopen naast jullie; en jullie naast je ouders. Misschien nog wat onvast op de benen, maar wel geestelijk uitgevlogen als jonge vogels uit hun nest.

Even terug nog naar Timoteüs. Ik zei al: hij is een jonge evangeliënaar, die op last van Jezus Christus en van de Heilige Geest door Paulus aan het werk gezet is in de gemeente van Efeze. Overtuigd, vurig en enthousiast.

Maar het gaat niet van een leien dakje. Het zijn ook in die gemeente allemaal zondige mensen, met hun eigenaardigheden. Het is allemaal nieuw, dat geloof in Christus. En vind dan maar eens je weg als christen in een samenleving, die bepaald niet zit te wachten op zulke vreemdelingen.

Timoteüs ervaart in zijn dienst tegenslag en tegenstand. Hij krijgt bij voorbeeld met dwaalleraars te maken. Al deze dingen ontmoedigen hem, geven hem spanning en stress. En maagklachten. Vandaar Paulus' vaderlijke advies:

*"Drink niet alleen maar water, doe er vanwege je zwakke maag en je andere kwalen wat wijn bij."* (1 Tim. 5:23)

Een sterke gezondheid heeft Timoteüs kennelijk niet, helaas.

Het vuur lijkt er bij hem een beetje uit te gaan. Paulus constateert dat en geeft hem in beide brieven een oppepper, bemoediging en stimulans.

Waar moet Paulus' kind zijn kracht dan zoeken? In de genade van Christus Jezus. Dat maakt hem sterk in het geloof en sterk in zijn dienst.

Waar vindt Timoteüs echte zekerheid? In het betrouwbare woord van God, het evangelie van Jezus Christus, dat Paulus verkondigt en dat Timoteüs zelf ook gehoord heeft en mag doorgeven aan de gemeente.

Dat woord van God is geheel vrij, benadrukt Paulus. Zo vrij als een vogel in de lucht. Dat woord laat zich niet gevangen zetten, ook al heeft Paulus huisarrest en is hij zeer beperkt in zijn bewegingsvrijheid. Het woord van God is niet geboeid. Het gaat vrij de wereld over, wat mensen er ook tegen bedenken of tegen in stelling brengen.

Betrouwbaar is het Woord! Deze overtuigde uitroep van Paulus klinkt herhaaldelijk in de brieven aan Timoteüs en Titus.

Betrouwbaar is het Woord! Paulus zegt het met kracht, telkens wanneer het evangelie van de redding door Jezus Christus ter sprake komt. Dat is hier in ons bijbelgedeelte ook het geval.

Daarop moet Timoteüs zich richten; daaraan onverkort en overtuigd vasthouden.

*"Houd Jezus Christus in gedachten, uit het nageslacht van David, die uit de dood is opgewekt. Dit heb ik verkondigd,....." (2 Tim. 2:8)*

Het betrouwbare woord van God is de grond onder de volharding van Paulus, van Timoteüs en van alle gelovigen.

Voor dit evangelie van Christus Jezus gaat de apostel. En daar gaat zijn verkondiging over. Dat zet hij heel compact neer in vier zinnen in onze tekst.

Je mag het een belijdende tekst noemen. Het wordt ook wel gezien als een deel van een oudchristelijk lied. Een dichterlijk karakter hebben deze zinnen zeker, een heel eigen vorm.

Ik zou het willen typeren als ingedikte woordverkondiging. Zeer geconcentreerde prediking, kernachtige zinnen die direct aansluiten bij de prediking van Paulus. Of hij ze zelf al schrijvend formuleert, of dat hij een al gevormde tekst overneemt, dat weten we niet. Maar betrouwbaar is het Woord! Dat bindt de apostel zijn kind en heel de kerk op het hart.

We gaan nu snel kijken naar de inhoud van deze vier regels.

### 3. Gestorven zijn en leven met Christus

In de tekstverzen zelf wordt de naam van de Heer niet genoemd. Dat had u al gezien, vermoed ik. Maar het is volstrekt duidelijk dat het hier over Jezus Christus gaat en dat het om Hem gaat.

*"Als wij met hem gestorven zijn, zullen we ook met hem leven."*

Dit is in elk geval echt verkondiging van Paulus. In Romeinen 6 staat dezelfde gedachte, maar dan veel breder uitgewerkt. Hoor maar!

*"Wanneer wij met Christus zijn gestorven, geloven we dat we ook met hem zullen leven, omdat we weten dat hij, die uit de dood is opgewekt, niet meer sterft. De dood heeft geen macht meer over hem. Hij is gestorven om een einde te maken aan de zonde, voor eens en altijd; en nu hij leeft, leeft hij voor God. Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God." (Rom. 6:8-11)*

We mogen hierbij bedenken dat die geestelijke werkelijkheid van het met Christus gestorven zijn en in Hem leven, uitgebeeld wordt in de doop. Begraven in de dood van Christus en met Hem opstaan tot een nieuw leven.

We zijn door het geloof met Jezus Christus verbonden. Dat gaat zover dat we als het ware vergroeid zijn met zijn dood. Daarnaast geeft de opstanding van Christus ons de garantie, dat ook wij in hem zullen opstaan en met Hem zullen leven in eeuwigheid en in heerlijkheid.

Door de opwekking uit de dood heeft God Jezus gelegitimeerd als de gezalfde uit het nageslacht van David. Hij is nu de koning die heerst op Davids troon en die zit aan de rechterhand van God. Aan hem is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.

In de gemeenschap met Christus ben je als gelovige de dood voorbij. En is eeuwig leven je deel. Uit genade.

"Die geloofseenheid met de gestorven en opgestane Heer is uitermate bemoedigend: eenmaal samen sterven, eeuwig samen leven!"<sup>1</sup>

Daar ja op zeggen bij je belijdenis, maakt je een gelukkig mens. En sterk in de genade van Christus Jezus.

#### 4. Volharden en heersen met Christus

Volharden is een belangrijk thema in het leven van de gelovigen. Dat hebben jullie goed begrepen, jonge broeders hier voor in de kerk. Hoe houd je het als gelovig christen vol in een wereld, die tegen je aan beukt?

Voor Paulus zelf is het ook een belangrijk item. Moet je eens kijken wat hij allemaal te verduren heeft gekregen in zijn leven en in zijn evangeliedienst. Wat hij allemaal te verdragen heeft, als hij zijn tweede brief schrijft aan Timoteüs.

*"Ik ben zelfs als een misdadiger gevangen gezet."*

Gearresteerd als een crimineel, op transport gezet naar Rome en nu daar onder huisarrest geplaatst in afwachting van het hoger beroep op de keizer. En het oordeel van zijne majesteit, de opperrechter van het Romeinse rijk. Paulus weet waar het op zal uitdraaien. Op veroordeling en doodstraf.

*"Mijn bloed wordt al als een offer uitgegoten, het moment waarop ik heenga nadert."*  
(2 Tim 4:6)

De tweede brief aan Timoteüs is ook een afscheidsbrief en een testament van de apostel.

Ook Timoteüs heeft zijn portie lijden al meegekregen in de loop van de tijd. Hij weet het ook: Mijn geestelijke vader zit in de gevangenis. Daar wordt je niet vrolijk van. Dat snappen we best. En de oppositie die hij ondervindt vreet aan zijn gesteldheid en aan zijn geloofsmoed.

'Volhouden, jongen!' zegt Paulus. 'Wees sterk door de genade van Christus.'

*"Deel in het lijden als een goed soldaat van Christus Jezus..... Houd Jezus Christus in gedachten, uit het nageslacht van David, die uit de dood is opgewekt."*

Als wij volharden, zullen wij ook met hem heersen.

Timoteüs moet een christelijk uithoudingsvermogen ontwikkelen, draagkracht in het lijden om Christus' wil.

Geldt dat niet voor alle gelovigen, om te beginnen bij de jongeren?

Maar dan krijg je van Christus' Geest ook het bemoedigende uitzicht om straks samen met Christus te mogen heersen in het hemels koninkrijk.

---

<sup>1</sup> Dr. P.H.R. van Houwelingen, *Timoteüs en Titus Pastorale instructiebrieven*, Kampen 1009, p. 192.

Is dat aantrekkelijk of niet?

#### 5. Verloochenen, nee! Belijden, ja!

De derde regel uit het concentraat van Paulus' woordverkondiging lijkt een spiegelbeeld van de voorgaande. Het klinkt niet alleen streng, het is ook werkelijk streng, een waarschuwing die het hart wil raken van Timoteüs en van alle gelovigen.

*"Als wij hem verloochenen,  
zal hij ons ook verloochenen."*

Verloochenen, dat is: zeggen dat je Jezus niet kent, terwijl dat misschien wel het geval is. Jezus Christus niet erkennen, hem even buiten beeld zetten, omdat het je even niet past je verbondenheid aan hem te benoemen en voor hem uit te komen. Denk aan Petrus in de nacht van Jezus' arrestatie en overlevering.

'Ik ken die mens niet,' zei hij tot drie keer toe, toen ze hem herkend hadden als volgeling en leerling van Jezus. En hij begon er zelfs bij te vloeken, vertelt het evangelielieverhaal.

'Voordat de haan kraait, zul je mij drie keer verloochenen,' had Jezus tegen Petrus gezegd. 'Ik? Dat nooit!' Maar het gebeurde wel. Want hij was op dat moment bang voor de gevolgen, toen ze hem herkenden.

*"Als wij hem verloochenen,  
zal hij ons ook verloochenen."*

Die woorden herinneren duidelijk aan een waarschuwing van Jezus aan het adres van de apostelen, toen hij hen uitzond onder Israël.

*"Maar wie mij verloochent bij de mensen, zal ook ik verloochenen bij mijn Vader in de hemel."* (Mat. 10:33)

Als wij zeggen: 'Ik ken Jezus Christus niet', en als wij dat volhouden, dan kent de Mensenzoon ons niet. En dat zegt hij dan ook tegen zijn Vader in de hemel. Hoe vreselijk is dat.....

Een strenge waarschuwing dus! Maar als zodanig is het ook een zeer sterke aansporing om Jezus Christus wél te belijden.

Verloochenen, nee! Belijden, ja! Dat wil de Heer van ons.

Voorafgaand aan zijn woorden van net, zei de Heer tegen zijn leerlingen:

*"Iedereen die mij zal erkennen bij de mensen, zal ook ik erkennen bij mijn Vader in de hemel."* (Mat. 10:32)

Timoteüs heeft Jezus beleden, hem krachtig en oprecht beleden als Heer en redder. En in zijn verkondiging heeft hij dat ook gedaan.

'Dat moet je blijven doen, mijn kind,' zegt Paulus vaderlijk. Volhouden dus. Blijf je vastklampen aan Jezus door de kracht van de Heilige Geest.

Verloochenen, nee! Belijden, ja! Vandaag. En morgen. Zo lang u leeft.

*"Zult u, zo lang u leeft, bij deze belijdenis blijven en alles verwerpen wat tegen Gods woord ingaat?"*

Wat een vraag!

#### 6. De betrouwbaarheid zelve

De laatste van de vier regels is de meest bijzondere. Daar doorbreekt Paulus het ritme en de parallellie van de zinsdelen.

Als wij hem verloochenen, zal hij ons verloochenen.

'Als wij hem ontrouw zijn, zal hij ons ontrouw zijn.' Dat zou je verwachten. Maar dat staat er niet. Gelukkig niet.

*"Als wij hem ontrouw zijn,  
blijft hij ons trouw..."*

Wij mensen kunnen onze loyaliteit tegenover Christus of tegenover onze broeders en zusters doorbreken. En we doen het soms ook. Dan worden we hem en hen ontrouw voor korte of voor langere tijd. Of voor altijd.

Paulus kreeg er zelf mee te maken, zegt hij tegen Timoteüs. Vele mensen keerden zich van hem af. Ze wilden geen relatie meer hebben met die apostel onder huisarrest. Daar schaamden ze zich voor. En ze zagen niet hoe zo'n man nog nuttig kon zijn in de woordverkondiging.

Timoteüs zou ontrouw kunnen worden door Paulus te negeren om zijn gevangenschap of door zich te schamen voor Jezus Christus, de gekruisigde. Dat zou verbreking van de loyaliteit zijn. Wij christenen kunnen allemaal ontrouw worden, als wij onze eigen wegen gaan.

Maar daarvan is bij de Heer nooit sprake. Dat kan ook niet!

*"... als wij hem ontrouw zijn,  
blijft hij ons trouw,  
want zichzelf verloochenen kan hij niet."*

Christus Jezus kan zichzelf niet ontkennen. Hij is trouw aan zijn Vader, trouw aan het Woord, trouw aan zichzelf. En dus trouw aan ons. Loyaal als geen ander.

Als wij de weg kwijt zijn of de Heer teleurstellen, blijft hij zijn roeping handhaven. Hij blijft trouw.

Daarmee heeft Timoteüs in zijn dienst vaste grond onder de voeten. Daarmee hebben wij in ons geloof vaste grond onder de voeten. En de gevraagde belofte uit het formulier blijkt toch geen onmogelijke vraag te zijn.

Betrouwbaar is het Woord, want de Heer is loyaal als geen ander. Hij is de betrouwbaarheid zelve.

Mannen, wees sterk door de genade van Christus Jezus. Houd hem in gedachten, die uit de dood is opgewekt. In de kracht van de Geest van Christus kunnen jullie het volhouden.

Bemoedigende boodschap toch?!

Amen